

TORONTÁL

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Beeskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

ahová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
ahová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Nagybeeskerek, 1901.

XXX. évfolyam 253. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 „
Negyedévre ———— 6 „
Egy órára ———— 2 „

— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések:

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Kedd, november 5

A királyi intőszó.

Budapest, 1901. november 4.

Ismeri immár a parlament az egész állami életet felölelő feladatainak egész tartalmát és értelmét, melyet követnie kell, ha e feladatokat valóban hasznosan akarja megoldani. Valamint a parlament a nemzetből ered, és ezuttal, miként el kell ismerni, a nemzet szabad akaratából, azonképpen a nemzetnek folyton a parlament háta mögött kell állnia, közös szellemnek kell őket áthatnia, hogy egymást megértsék, méltányolják és támogassák. Ezt az egyedül üdvös viszonyt követeli a trónbeszéd is, mely lendületes előadásban hangsúlyozza, hogy a törvényhozásnak csak védő és előmozdító hatalma van, de azt is csak akkor fejtheti ki, ha mögötte dus munkában szorgoskodik a nép teremtő ereje. Ezt egész fontosságban helyesen meg kell érteni, meg kell szivlelni. Ez nemcsak azt jelenti, hogy valamint a nép teremtő munkálkodását mi sem pótolhatja, még legjobbjainak legbölcsebb — nem követett tanácsai sem, mert hiszen száz okos szó sem nyom le egyetlen egy okos tettet, épp úgy áll a dolog a gazdasági foglalkozások egyes ágaival is. Ha a népek előbb mindig a saját kezdéséből kell magán segítenie a haladó versenyben, akkor földművelésnek, kereskedelemnek és iparnak is előbb saját erejükből, üzemiük és terményeik fokozott tökéletesítésében, idegen haladás, idegen és saját tudás, idegen és saját tapasztalás értelmes kihasználásában kell keresniök az alapos segély forrását a fennforgó bajok ellen, tehát technikailag teljesen versenyképesekké, kereskedelmileg teljesen megbízhatókká kell magukat tenniök.

Az így elért versenyképességet aztán az államnak kell közigazgatásilag és törvényes intézkedések által megtartani és erősíteni. Szervezetével és anyagi eszközeivel csak itt segíthet az állam hathatósan, de csak, hogy „a nemzeti termelést

és a nemzeti munkát minden irányban és összhangban támogassa“ Tehát semmi állami szocializmus, sem az ipar és kereskedelem, sem a földművelés érdekében; előbb az alapok, az önségélynek az önbizalomban gyökerező munkája és ha ez a munka nem elég, állami segítség.

De a népek a parlamenthez való viszonyát a parlamentáriusoknak a néphez való viszonya által is fenn kell tartani. A képviselőknek választóikhoz való vonatkozásai kell, hogy mindig élénkek, életteljesek maradjanak. Hány korábbi képviselő gondolta magában, mikor a mandátumot a választóktól már kivendégeskedte, kiereszakarta, vagy megvette: az általam eléggé tisztelt választók most már más-képpen vessék szememre szeretetüket; a legközelebbi választásnál különben is más terület int megvesztegető személyemnek. És hány ilyen bizalommalos jelölt bukhatott el ezuttal, mert elvesztették az érintkezést a választókkal, kiket most mikor minden jogtalan befolyásolás tilos. kiváló gonddal kell kezelni. De joguk is van a választóknak ahhoz, hogy így bánjanak velük; bizalmukat a képviselő a maga számára szavaztatta meg öt évre, tehát az egész időn át meg kell őriznie ezt a bizalomraméltóságot. Amde éppen azért, mert folytonos érintkezésben áll a néppel, arra felvilágosítólag hat, mint ki az általános érdek gyupontjában áll, meg fogja akadályozni, hogy helyi érdekek és kívánatok követelésekké fujják fel magukat, melyek az általános, a nemzeti érdekkel össze nem egyeztetetők. Így a választók mérlegelni tudják, mit követelhetnek. mit tegyenek és a nemzeti szellemnek ez a szakadatlan váltakozó áramlása parlamenttől a néphez, néptől a parlamenthez, kimeríthetetlen fiatalítókul lesz nép és parlament számára.

A Ház elnökei a királlyal. Ő Felsége tegnap kihallgatáson fogadta Apponyi Albert grófot, a képviselőház elnökét, valamint Tallian Béla és Daniel Gábor alelnököket.

HIREK.

Tájékoztató

A gőzfürdő (telefon 118 szám) mindennap reggeli 6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől délután 5 óráig; ugyanazon napokon este 7/6-tól 8-ig urak részére is. A kádfürdő egész nap este 7/2 óráig nyitva marad.

November 7. A nagybeeskereki tanító-főkegyelet gyűlése.
„ 10. Szabad lyceum este 8 órakor
„ 10. A „Nagybeeskereki zenekedvelők egyesülete“ közgyűlése d. e. 10 órakor.
„ 11. A közg. biz. ülése d. e. 10 órakor.
December 16. Tisztújító megyei közgyűlés.

— Torontáli képviselők a Ház bizottságaiban.

Az új képviselőház alakulási teendői befejeztéül legutóbbi ülésében, november 4-én megválasztotta az egyes bizottságok tagjait. Vármegyénk országgyűlési képviselői közül a következők foglalnak helyet a bizottságokban: a függő államadósságokat ellenőrző bizottságban Belitska Béni, a kérvényi bizottságban Botka Béla, a könyvtári bizottságban Szabó Ferenc, a naplóíró bizottságban Eremics Pál, a pénzügyi bizottságban báró Daniel Ernő és Pap Géza, a vizügyi bizottságban gróf Csékonics Gyula és gróf Karátszonyi Jenő, a zárszámadás-vizsgáló bizottságban Rónay János, a földművelésügyi bizottságban Rónay Ernő és végül dicsőült Erzsébet királyasszonyunk szobrának bizottságában gróf Karátszonyi Jenő.

— Három új püspök. Mint értesülünk, ő Felsége kinevezte győri püspökké gróf Széchenyi Miklós jaaki apátot, esztergomi kanonokot, a Pázmáneum papnevelő-intézet igazgatóját; szombathelyi püspökké dr. István Vilmos felszentelt püspököt, a szombathelyi püspökség helytartóját; székesfehérvári püspökké dr. Várossy Gyula kalocsai apátkanonokot, a budapesti központi papnevelő-intézet igazgatóját. A legfelső kinevezés a hivatalos lap egyik legközelebbi számában tétetik közé.

— Szabad lyceum előadásai. A nagybeeskereki Szabad lyceum végrehajtó bizottsága tegnap este a kaszinó éttermében értekezletet tartott, melyen részt vettek Knyaskó Lajos elnöke alatt Banyai Jakab, Bielek Antal, dr. Brájjer Lajos, dr. Fialowski Béla,

A „TORONTÁL“ tárcája.

Lakodalom

— ALMARICO RIBERA —

A negyedik emeleten lakó szökének volt a lakodalma. Ez persze együtt járt a szokásos lótas-futással, járás-keléssel, mert hiszen a ház minden lakója szemtől-szembe óhajtott látni azt a boldog teremtést, akinek ma van a legszebb napja. A leány pedig nem rejtegetve nagy örömet a mesterkelt izgatottság alá, mosolyogva nézte az egybegyűlt szegény népet, kevésbé boldog barátait és bámészkodó fiatalberekét. Hajnal óta egyre zavartak különben is éber, beteges álmomban. Türelemmel kellett viselnem, hogy a felettem levő szobában egyre szaladgáltak. Don Remigio, aki nem lett volna oly boldog, ha neki magának kellett volna még egyszer megházasodni, az egyszerű szobát leánya nászünnepe alkalmára finom szalonná alakította át.

Én már untam ezeket az előkészületeket, amelyekből cselédemnek is kijutott. Az anyám donna Cardiniát látta el tanácsokkal, a nővéreim késő éjjelig varrtak, hogy az alkalmi ruhák idejére elkészüljenek, az apám pedig, aki az ünnepély rendezésére vállalkozott, a paptól a kocsi-sokhoz, a szakácstól a pincérekhez futkosott. Tudtam, hogy a betegsémem most mindenkire nézve terhes lehet, azért hát nyugodtan az ágyamban maradtam. Valamelyes segítségre mégis csak szükségem volt, hogy legalább a fejem alatt

gyorsan átmelegedett vankosokat helyreigazíthassa valaki. Egyes egyedül az bántott, hogy enyémnek sok bajt okozok és hogy tetlen-ségre vagyok kárhóztatva napfényes, butejes szobáskámban. . . De csak türelem; ha újra egészséges leszek, az élet rejtélyét megoldom a magam módja szerint.

A templomból visszajövet, újra megkezdődött a láрма, melybe most pohárcsörgés, kés-és villazörgés is vegyült.

Mindez a zaj elhatolt hozzám. Mások vig-sága könnyen elsímul mellettünk, ha mi is részt vehetünk benne, de ma még szomorubbá tett és dühösen néztem szegény lábaimat, amelyek a doktorok minden bölcseségének ellenére oly merevek és érzéketlenek maradtak. Még egy évvel ezelőtt vígan futkostam az utcákon. Most, a tavasz visszatérével, szemeim csak a napsugarakat követik, melyek a szekrénytől az ágyig, az ágytól a szőnyegig és onnan a könyvszekrényig szövődnek el. . .

De hát hiába ilyen az élet és a bánatból kijut mindenkinek. Annak a szöke leánynak is, aki ma a paradicsomba vél bevonulni, eljönnek a szomorú napjai! Most persze nincs gondja semmire. Tudd meg, miközben mosolyogsz, hogy minden új családnak alapítása ilyen mosolygással jár, mert a szeretetnek és gyöngédségnek kell táplálnia azokat a kis angyalokat, akik belőle születnek.

Zugó tapsvihar, zengő szónoklat, megerősödött dobogás, bódító zaj, féktelen vigsg, minden visszahangzik az én szobámban, az én szegény kis beteg szobámban.

Mikor a kocsik elrobogtak és ismét vissza-

tért a rendes nyugalom, a napsugár épp oda esett annak a töröknek az arcára, aki a szőnyeg közepén élvezettel szívja pipáját. Tehát három az óra. Még egy kis idő muljék, aztán egymáséi lesznek a fiatalok, mjtán éveken át a távolból vágytak egymásra. És holnapra asszonyává válik a szöke és tisztában lesz a lét legigazibb, legnagyobb céljával.

Hallom, valaki a folyosó ajtaját kinyitja. Az atyám talán, aki az elmúlt napok fáradalmaitól kimerülve fölöslegesnek tartotta, hogy a nászvendégeket a vasutra kísérje. Miért is bajlódnék másokkal, amikor saját házában is oly sok a baja. Közben kinyilt az ajtó és belépett Margherita.

— Te . . . ebben az órában? Nem kísérted el a mátkapárt?

— Nem! Haragszol? Gondoltam, hogy egyedül vagy, megállj egy kicsit, felrázom a vankosokat, hogy jobban fekhessél.

— Elengedtek?

— Nem jutott helyem ott, hát itt vagyok. Ma még sápadtabb vagy, mint rendszeren és ezt sajnálom. Reméltem, hogy jól vagy, mert valami mondani valóm van . . . valami titkos . . . különös dolog.

Öröm ült az arcán és a kicsike teremtés remegett az izgatottságtól. . . A bánatos szomorúság, a beteges egyedüllét ez órájában miért jött Margherita hozzám? Mi mondani valója lehet? A ház hat emeletének minden lakói közt benne volt a legtöbb részvét és úgy ápolt, mint egy jó testvér.

Nekem, egyetlen igaz barátjának, pirulás és álszemérem nélkül vallotta meg szerelmi

Kühn János, Streitmann Antal, dr. Várady Imre. Az értekezleten beható eszmecsere után kimondták, hogy a Szabad lyceum előadásait, miután az Ellmer-féle helyiség szűknek bizonyult, ezentúl a polgári iskola rajztermében fogják megtartani. Kimondták azonkívül, hogy nem este, hanem délután 5 órakor lesznek az előadások. Az előadások sorrendje annyiban szenved változást, hogy Streitmann Antal tanár felolvasása, megtámadott egészségére való tekintettel, november 24-re lett halasztva. A legközelebbi vasárnapon, november 10-én dr. Fialowski Béla fog felolvasni „A tuberkulózisról.” November 17-én pedig dr. Brájjer Lajos, „Irodalmi és művészi kérdésekről a vidéken.” December hónapban Marton Andor, Szenes Adolf és Löw Dezső urak olvasnak föl.

— **A kertészeti bizottságból.** A városi kertészeti bizottság tegnap délután fél 4-kor ülést tartott, melyen dr. Grandjean József polgármester elnöklésével jelen voltak: Menczer Lipót, Rigó István, Krumenacker Ferenc, Zachariás József bizottsági tagok és Rehák Béla bizottsági jegyző. A városi képviselőtestület megkeresésére a kaszinó-kert rendezése tárgyában javasolja a bizottság, hogy a dombot a hidegháznál egészen átfurassa, az üvegházakat távolítsa el, a kert a Mária Terézia-utcai oldalon egy csinosabb kerítéssel láttassa el, a kerítés mellett fákat ültetessen és a kert egyik félreeső helyén mélykutat furasson. Szükségesnek tartja ezt a bizottság már csak azért is, mert az által, ha a domb keresztül furatik, úgy a közönségnek természetesen sétatámaszra a domb mögötti rész is rendelkezésre lesz bocsátható, mi által a kert tetején megnagyobbodik. A kerítés készítése szépészeti szempontból szükséges. Az által pedig, ha mélykutat furatik, megoldást nyerne a kert öntözésének kérdése. A városi szőlőtelep ügyében javasolja a bizottság a közgyűlésnek, hogy bizza meg a városi mérnököt azzal, hogy a szőlőtelepet egyholdas parcellákra osztsa és ennek megtörténte után a kert bizottság minden egyes parcellát külön-külön becsülje föl. Ezután kéréselje meg a tanács a parcelláknak örök áron való eladását. Ha pedig kedvező ajánlatokat nem kapna, úgy adják bérbe a szőlőtelepet.

— **A V. H. O. Sz. dr. Falk Miksánál.** Dr. Falk Miksa félszázados doktori jubileuma alkalmából a Vidéki Hirlapírók Országos Szövetsége is a tisztelgők gárdájába sorakozik, üdvözölve küldöttségileg az agg publicistát. November tizedikén keresi fel a V. H. O. Sz. küldöttsége dr. Falk Miksát a tisztelgésnél lapunkat felelős szerkesztőnk, dr. Brájjer Lajos fogja képviselni.

— **Esküvők.** Mint Temesvárról jelentik, tegnap esküdték örök hűséget egész csendben Zecha Egon iklodai földbirtokos, Zecha Frigyes volt torontali főszolgabíró fia, Plausic Mátás kir. tanácsos, kir. közjegyző leányának,

Viola Mária urnőnek. A házasságkötésnél, melyet Schulz István hely. anyakönyvvezető végzett a városi ház tanácstermében, mint tanúk Zecha Egon tüzérhadnagy, a vőlegény öccse és dr. Plausic Aladár, a menyasszony bátyja szerepeltek.

Vasárnap tartotta egybekelését Engelman Lajos magánhivatalnok Grünzweig Mariska kisasszonnyal, Grünzweig helybeli ékszerész bájos leányával.

— **Megunták a gyöngyöletet** A nagyikindai 3. huszárezredben szolgált mindketten: Gregon Agoston és Szakáll Ferenc közhuszárok. Szomorú, szótlan fiú volt mind a kettő. Olyan, mint a kire az öreg huszár azt mondja: hazagondolós. Addig-addig is járt a gondolatuk a muskátli ablakos falujok táján, míg egy szép napon Gregon Agoston kerekét oldott. Utána másnapra már Szakáll Ferenc szalmazsákja is üresen maradt. Csak hogy nem sokáig élvezhették az arany szabadságot, mert a parancsnokságuk nyomban megkereste a csendőrséget a szökevények kézrekerítése iránt. A megkeresésnek lett is foganatja hamarosan, mert — mint tudósítónk jelentik — Gregon Zsombolyán, Szakáll pedig Ó-Teleken a csendőrség letartóztatta.

— **A város közegészségügye októberben.** Nagybecskerek város közegészsége a lefolyt október hónapban, mint dr. Weiterschan József főorvos jelenti, az előző havihoz hasonlítva, valamivel kedvezőlenebb volt, mivel az általános megbetegedések és a halálozások szaporábbak, a születések pedig ritkábbak voltak. A heveny ragályos betegségek sűrűbben, de mégis csak szórvaosan mutatkoztak. Trachoma betegség gyanúja miatt a múlt hó folyamán 323 egyén lett megvizsgálva, köztük 3 találtatott trachomásnak. Az országos betegápolási alap terhére 72 szegény sorsu beteg orvosoltatott. Rendőrileg 32 egyén állítottatott orvosi megvizsgálás alá, kik közül 2 mint ragályos beteg, a kórházba utaltatott. Heveny és idült ragályos betegségek után 2 gőzfertőtlenítés és lakástisztítás végeztetett. Az élelmi szerek piaca rendes megvizsgálásai alkalmával öt esetben meg nem felelő élelmi szerek elkoboztattak. Október hó folyamán a város területén élve született 86 gyermek. Meghalt ezen idő alatt 62 egyén, köztük 34 hét éven alóli. A halálokok a következők: vele született gyöngeség 7, görcsök 11, bélhurut 12, szamarhurut 1, tüdőgyulladás 3, tüdőgümőkör 7, gutaütés 2, vizebetegség 1, elmebajok 1, agyköri végekimerülés 4, egyéb természetes halálokok 12. Az elhaltak közül 48 helybeli, 8 torontálmezei, 5 magyarországi és 1 külföldi illetőségű volt. Foglalkozásra nézve 25 napszám, 15 földműves, 1 alkusz, 5 iparos, 2 kereskedő, 6 szolga, 1 megyei hajdu, 1 díjnok, 2 hivatalnok, 1 városi szegény, 1 rendőr, 1 magánzó, 1 tanuló volt. Vallásra nézve 29 r. kath. 30 g. kel., 3 izraelita volt.

— **A zenekedvelők közgyűlése.** A következő meghívót vettük: A „Nagybecskereki zenekedvelők egyesülete” f. évi november hó 10-én d. e. 10 órakor a polgári iskolai diszteremben

tartja az alábbi tárgysorozattal évi rendes közgyűlést, melyre Tagtárs urat ezennel tisztelettel meghívjuk. 1. Elnöki megnyitó. 2. A választmány jelentése az egyesület állapotáról és annak múlt évi működéséről. 3. A tisztviselői és választmányi tagsági állások választás utján való betöltése. 4. Az alapszabályok módosítása. 5. A választmány által megvizsgált évi számadások felülvizsgálata, a felmentvény megadása és a jövő évi költségvetés megállapítása. 6. Indítványok. Kelt Nagybecskereken. 1901. október hó 28-án. Dr. Plechl Szilárd elnök, dr. Steinbach Béla titkár.

— **Tüzek a vármegyében** Magyar-Ittebe községben, — mint tudósítónk írja, — gyufával játszó gyermekek vigyázatlansága folytán leégett Varju Imre ottani lakos háza. A vizsgálat szerint épen a gazda Péter nevű fia okozta a veszedelmet, a ki a ház mellett játszott, tüzet rakva egy kazal tövében. A kazal tüzet fogott és a lángok belekaptak a közeli házba is. Menteni mit sem lehetett. A kár nem volt biztosítva. — A szent-jánosi határban fekvő Steingracht-féle bányán — írja tudósítónk — ugyancsak gyermekek kezébe került gyújtó okozott veszedelmet, felgyújtva a lakóházat. A tulajdonost, Kaufmann Zsigmond bécsi lakost, nem éri kár, mert a ház biztosítva volt.

— **Tojás-párbaj.** Tipikus alakjai az apróbb vidék városoknak, falvaknak a tojásért házaló kofák Beszólnak minden udvarra, bekopogtatnak minden ajtón. A szavuk pedig mindig egyforma:

— Van-e tojás eladó?

Tegnap — Rogendorfról írják nekünk — két ilyen kof. asszony indult egyszerre körutra, hogy összeszedjék a gazdasszonyok összegyűlt tojásait. A Nagy-utcán végig az egyik a jobb, a másik a bal oldali soron haladt. Így egyeztek meg előre. Történt azonban, — itt már a fátum vette át a história fonálát, — hogy az egyik kofa átlépte a titkos határt. Egy nagy kosár, megrakva tetejében csábitóan fehér tojással, az csalta a tiltott útra Valami jámbor gazdasszony állt ki vele a bal soron a kapujába és várta rá a vevőt Akadt is nyomban. A jobb oldalról észrevette a szemfüles kofaasszony és mig konkurrens egy házban alkudozott, átszökött a tilosba.

Arról, hogy a szerződésszegő tudott-e valamit például a genfi konvencióról, amit szintén azért hoztak, hogy meg ne tartsák, legnagyobb sajnálatunkra nem számolhatunk be. Arról azonban már számot adhatunk, hogy mialatt a csábitó tojásokra alkudozott, hirtelen valami heves ütés érte az orrát és nyomban sárgás-feheres ragadós anyag borította be az arcát. Annyi ideje sem volt, hogy megértesse, honnan ered a váratlan támadás, mikor már sűrű egymásutánban röpültek feje a lövegek, — tyuktojások alakjában. A válasz sem késett és az is tyuktojás volt. A meglepett amazon ugyanazzal a fegyverrel felelt, melylyel megtámadták és most már a tojások feltartóztatlan özönét zuccintották egymás felé. A hatalmas tojásamunició elfogytával aztán a két hölgy fogta a kosarát és járta tovább a maga sorát, bekopogtatva minden kapun:

— Van-e tojás eladó?

— **Gyilkosság a kocsmában.** Homolic községben a Weinberger-féle kocsmában iszogatót Guçuly Lyubomir cigány, bresztováci lakos. Odakerült később Petrovity Timót homolici lakos is. Ő is bort rendelt és aztán hogy jobban teljen az idő, diskurzusba eresz-

— Nem, nem... Legalább egyelőre nem!...

Helyes. Többet nem is akartam tudni. Ha nem lehetek egészséges, „legalább egyelőre nem”, mint azt az orvos mondotta, minek legyek itthon mindenki terhére. Elmegyek a kórházba. Egyetlen lény miatt, aki nem fog elfelejteni. Elmegyek. Egyes egyedül csak érte!

Az orvos távoztával Margherita újra eljött hozzám. Nem említettem neki semmit, de ő kérdezte:

— Mikor mész a kórházba?

— Holnapután.

Es aztán másról beszélünk. Végre is én kérdeztem:

Sajnálod, ha elmegyek?

— Nagyon. De hát nem változtathatunk rajta.

— Nem miattam örültél, amikor Giovanni-től megszabadultál?

— De igen, egyesegyedül csak miattad... Szeretlek, mint senkit e nagy világon. Es ez a szerelem mentett meg a rettentő csalódástól, amelynek áldozatául estem. Tudtam, hogy elmész, ha megvalloom szerelmemet és csak ez késleltetett... De most, hogy lelkem feltárással nem várhattam tovább, meg vagyok elégedve, mert tudtam, hogy helyesen cselekedtem.

Gyermek módjára sirtam. Gyöngeségem fölém kerekedett és csüggedten, kétségbeesetten kérdeztem:

— Es ha maradnék?

— Azt hiszed, hogy boldogok volnánk?

— Nem, nem!

— Holnapután a kórházba megyek!

boldogságának üdvösségét, melytől nyugalmat és édes örömet remélt. Es barátságunk, amelyet szinte féltékenyen rejtegettünk, mindkettőnkre nézve a vigasznak kiapadhatatlan forrásává lett.

— Giovanni megcsalt... a leggyávább, legalávalóbb módon! Es apám felpofozta, aztán kidobta. Még csak tegnap este tudtunk meg mindent. Felesége van és egy kis leánya. Az asszony sokkal szebb, mint én, a gyermek gyönyörű kis jószág. Tagadni igyekezett. De mikor apám eleje tartotta az eskető levelet, nem hazudhatott tovább. Milyen jelenet volt azután! Azt hittem, hogy az apám megöli; ő azonban inkább tölem félt. Már a második pofon után elfutott... és olyanokat ugrott, hogy szinte öröm volt nézni!...

Es te ezen nevensz, Margherita! Nem reméltél el annak az embernek az alávalóságától, aki még tegnap életednek egyetlen öröme volt?

— Egész éjjel ébren ültem. Nem csak nyugalmam tért vissza, de életörömöm is. Tévedtem talán és nem is szerettem. Aldassék az Ur neve!

— Különös... igen különös!...

— Nem különös ez!... De hát csak ennyit tudsz mondani? Pedig azt hittem, hogy a hír hallatára te is boldog lesz, mint én. Azt hittem, hogy hálálkodni fogsz és a kezemet fogod szorongatni... Nos, miért nem felelsz?

— Azt hiszem, Margherita, hogy sohasem szeretted Giovanni-t. Azért tudsz oly könnyen felejteni Ha igazán szeretted volna, e szomorú vallomásod percében, bár megvetnéd is, keserves könyveket sárnál.

Margherita feláll. Az erkélyhez megy és

tündöklő napsugár övezi alakját. A szobában siri csend, elkemben azon heves küzdelem dúl. Es fényugár gyulad bennem is, ... tisztán kezdek látni, ami boldogságot és halált jelent egyszerre...

Ujra odajön ágyamhoz. Megfogja kezemet és hosszasan néz szemembe. Érzem, hogy az egész lelke megremeg ebben a szótalan vallomásban... Lassankint felnyílnak ajkai, fehér, keskeny arcocskája lehajlik felém és alig érthetően rebegi e szöveget:

— Nos, tudom már most, hogy miért vagyok oly jókedvű?

Nem felelek. Behunyom szememeimet, gondolataim röptére bízom magamat. Margherita kis kezei pedig az én kezeimben pihennek.

Feltárl az ajtó és beözönlik rajta egy csomó ember, az anyám, a nővéreim, a fiuk, Margherita nem húzza vissza a kezeit és csak néhány szóval magyarázza ittlétét. Nem vádolja senki, mert az egész társaság jókedvű. Az anyám még hálálkodik is neki. A fiuk az ágyam körül táncolnak és mintha beléjük rekedt volna a szó, mind ordítják:

— Éljen a mátkapár!

Az új házások pedig eközben a boldogság felé közelednek. Az első csókokat váltják... ez első, győzelmes csókokat, amelyek nem hiu reményekből táplálkoznak és örömteljes bizonyossággal egyengetik utját egy jövőendő nemzedéknek.

Es itt, az én szobámban egy újabb lakodalmat előlegeznek! Még füleimben csengnek a kiabálások és teledhetetlenek lesznek.

Az orvos meglepetve nézett rám, amikor úgy intéztem hozzá a kérdést, hogy nem térhetett ki előle.

kedett a cigánnyal. Szó esett egyről, másról és a beszélgetésből csakhamar gunyolódás, majd meg civakodás lett. Az ital is tüzelte mindkettőjüket és az indulatosabb Guculy felugrott, megfenyegette Petrovityot:

— Vért iszom, kutya!

Azzal a földhöz vágta a széket, melyen ült volt és szereteső darabjai közül felkapott egy lábat. Ezalatt már Petrovity kezében is ott volt egy székláb. A következő heves dulakodásban Petrovity huzta a rövidebbet. A cigány egy ütése, mely halántékát érte, a földre terítette. Guculy dühe még akkor sem volt kielégítve. Kirántotta kését és tehetetlenül fekvő ellenfelét hasba szurta. Aztán elmenekült. Mint homolici tudósítók írja, Petrovity még a korcsmában meghalt. A gyilkos cigányt a csendőrök elfogták és átkísérték a pancsovai törvényszékhez.

Irodalom és művészet.

* **Szinész jubileum.** A nálunk is előnyösen ismert veterán színész, Leövey József f. hó 8-án ünnepli 40 éves működésének jubileumát. Szerkesztőségünkhez ebből az alkalomból a következő meghívó érkezett:

„Leövey József szeretve tisztelt pályatársunk f. hó 8-án üli meg színi működésének 40 éves jubileumát. Hogy az ünnepélyt a jubilálóra nézve minél magasztosabbá tegyük, alulírottak, mint a jubileumot rendező bizottság tagjai, van szerencsénk t. címet teljes tisztelettel meghívni. Színre kerül: Othello, a velencei mór. Shakespeare világhírű tragédiája, melyben a jubiláns a címszerepet játssza. Becses megjelenését kérve, maradtunk kíváncsiak a zombori és soproni szintársulat nevében: Deák Péter, színigazgató, a rendező bizottság elnöke. Pálffy Nina, Markovics Margit, Jámor Ilonka, Deák K. Margit. Id Saághy Zsigmond, Baghy Gyula, Békefy Lajos, Szalóky Dezső, Kathry Ferenc, Ladiszlav József, Pécsi László, Delin Henrik, Saághy Éde, Mihályi Pál, Marossy Géza, rendezőbizottsági tagok.

* **A Magyar Zenészek Lapja** címen magyar és német nyelven megjelenő zeneszaklap legutóbbi számában igen élénken foglalkozik a zenészek egyesületének eszméjével, s örömmel látjuk, hogy a színbázak, orfeumok s magázzenekarok tagjai az egyesületi felhívásra milyen számosan jelentették be az egyesületbe való belépésüket. A lelkesedés, melyet értekezleteiken az együttműködés iránt nyilvánítottak, gráciát nyújt arra, hogy fáradozásukat siker fogja koronázni. A működés minden egyes mozzanatát hivatalos lapjuk, a Magyar Zenészek Lapja közli és ugyanaz ébreszti fel cikkeivel az alvó zenészeket évszázados álmaikból. Szíveleje meg minden zenész a felhívást és sorakozzék egymás utánban a küzdők táborába. A Magyar Zenészek Lapját t. Márkus Elemér szerkeszti s szerkesztő sége és kiadóhivatala Budapesten, VII., Dohányutca 28. sz. alatt van.

TÖRVÉNYSZÉK.

§. **Esküdtbírói tárgyalás.** A tegnap reggel megkezdett tárgyalás áthúzódott a mai napra s meglehetősen lassan haladt előre. A tanúkihallgatások még a tegnapi nap folyamán értek véget, ma délelőtt aztán a vád- és védbeszédre került a sor. Az esküdtek verdiktje 5-nél több szavazattal vádlott Csorei Györgyöt nem vétkesnek mondotta ki, ennél fogva a bíróság ítélete, amit d. e. 11 órakor hirdettek ki, csakis felmentő lehetett. Az ítélet kihirdetése után egy a vádlott, mint a sértett, valamint a tanúk nagy része jókora nagy csoportban vidám beszélgetés közben haladtak ki a törvényszék kapuján s a legközelebbi korcsmában bekeáldomásra tértek.

§ **A pálinka.** Alig végzett az esküdtbíróóság az első ügygel, nyomban hozzákezdett a másodiknak a tárgyalásához, mely szintén az emberi gyarlóság egyik legközönségesebb eszközében találja rugóját: a pálinkában, mely öntudatlanná, valóságos állattá teszi az embert. A második ügy hősét, aki különben egyike a legjámorabb embereknek, a pálinka tette gyilkossá, amint azt a következő tényállás is bizonyítja:

Gilezán Juon (Kurka) 38 éves, román-écskai születésű ugyanottani lakos, jelenleg vizsgálati fogoly, a btkv. 279. §-ában meghatározott és a 289. §. szerint minősülő szándékos emberölés büntetével vádolva állott az

esküdtbíróóság előtt. A rövid tényállás a következő: F. évi augusztus 4-én Bucu Jován écskai korcsmájának egyik szobájában Bucu Tódor több ottani földmives társaságában pálinkázott. Ugyanekkor a korcsma másik szobájában volt Gilezán Juon vádlott is, aki a mellette álló Magda Tódnak ismételve mondomta, hogy ő Bucu Tódot le fogja szurni. Magda Tódor igyekezett vádlottat lebeszélni szándékáról, de ez nem hallgatott reá, hanem kirohant a külső szobában ülő Bucu Tódorhoz és a zsebéből nagy hirtelen előrántott kését teljes erővel beledöfte. Az ekként ejtett sérülés folytán beállott elvérzés következtében Bucu Tódor folyó évi augusztus 6-án elhalt. Vádlott a dolog megtörténtét maga sem tagadja, de azzal védekezik, hogy nagyfokú ittassága miatt a történetekre nem emlékezik.

A délelőtti folyamán még az esküdtszék alakították meg s aztán az elnök a tárgyalás folytatását d. u. 3 órára halasztotta, melyről lapunk holnapi számában hozunk részletes tudósítást.

TAVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése november 5-én.

Budapest, nov. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésében megválasztották a felirati bizottság 21 tagját. Elnöke Perczel Dezső, jegyzője Falk Miksa lett.

A király elutazása.

Budapest, nov. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Udvari hírek szerint ő Felsége holnap Bécsbe utazik, hogy jelen legyen a görög király fogadásán. Februárban a király hosszabb időt fog Budapesten tölteni.

Magyar nemesség.

Budapest, nov. 6. (A „Torontál“ ered. táv.) Ő Felsége a király Ferencz József unitarius püspököt magyar nemességre emelte s a „Killényi“ előnevet adományozta neki és utódainak.

Az új püspökök

Budapest, nov. 5. (A „Torontál“ ered. táv.) Bécsből jelentik: Az új magyar püspökök processus informationálisának szertartása ma folyt le a nunciaturán, melynek végével a nuncius ebédet adott.

A katolikus nagygyűlés

Budapest, nov. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A belvárosi piébánia templomban tartott Veni sancte után, melyet Császka György kalocsai érsek mondott s melyen a nagygyűlésre felsereglett mintegy 2000 tag vet részt, a vigadó nagytermébe vonultak, ahol az első nyilvános gyűlés végbement programmszerűleg.

Ujságírók Apponyi grófnál.

Budapest, nov. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A mai képviselőházi ülés előtt a hírlapírók testületileg tisztelegtek Rákosi Jenő vezetésével Apponyi Albert grófnál, a képviselőház elnökénél. Apponyi nagyon szívélyesen fogadta a küldöttséget, melynek szónoka, Rákosi Jenő a többi közt a következőket mondta: „Nehéz helyzetben vagyok, mikor szerény lámpással meg akarom világosítani a napot.“ A beszéd befejeztével a küldöttség tagjainak lelkes éljenzése után Apponyi gróf válaszában kétszeres örömeinek adott kifejezést, mivel a megtiszteltetés is, amelyben most része van, kétszeres, mert szónokul barátját választották. A parlament és a sajtó ikertestvérek. Tekintve az összeköttetést, melyben szóló és a sajtó vannak, kéri az újságírókat, hogy a régi barátság révén mint elnököt is támogassák nehéz helyzetében, mert egyedüli célja, hogy a magyar képviselőházat

magasabb nivóra emelje. (Éljenzés.) Legyen szemünk előtt, hogy az elnök, ha szigorú, mindig a nemzeti intézmények lebegnek szemei előtt. Ez legyen mindig az önök szemei előtt is. A hírlapírók „Éljen Apponyi!“ felkiáltással oszlottak szét.

Öngyilkos katonatiszt.

Budapest, nov. 5. (A „Torontál“ ered. táv.) Gáber Lajos honvéd főhadnagy ma reggel szíven szurta magát s meghalt.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1901. november 5.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

Buza	100 kőgr.	50 kőgr.	100 kőgr.	100 kőgr.
	ár	ár	ár	ár
Tiszavidéki	uj 74 8.10	8.25	80 8.50	8.65
Pestvidéki	uj 74 8.05	8.20	80 8.45	8.55
Bánsági	uj 74 8	8.15	80 8.40	8.50
Bácskai	uj 74 8.20	8.35	80 8.60	8.70

Rozsa	uj	elsőrendű	70-72	7.00	7.10
„	„	másodrendű	—	6.80	7.00
Árpa	„	takarmány	60-62	6.00	6.20
„	„	égetni való	62-64	5.85	6.00
„	„	sörfőzésre való	64-66	6.00	6.10
Zab	„	—	39-41	7.20	7.35
Tengeri	„	bánsági	—	9.00	9.10
„	„	másfajta	—	8.30	8.55

Határidő-üzlet.

Budapest, nov. 5. (A nagybecskerekai Lloyd-társulat távirata.) A hausse irányzat uralkodott ma úgy a készáruban, mint a határidőüzletben. A forgalom teljesen kielégítő, sőt mondhatni, szokatlanul élénk volt. Az áremelkedés a tegnapiakhoz viszonyítva átlag 5 fillérnek felel meg majdnem minden gabonanemnél. Déli 1 órakor a határidőüzlet árjegyzései a következőleg zárultak:

Buza novemberi ultimóra . . .	8.20—8.22
„ 1902. áprilisra . . .	8.65—8.66
Rozs novemberi ultimóra . . .	7.17—7.19
„ 1902. áprilisra . . .	7.38—7.39
Zab novemberi ultimóra . . .	7.02—7.03
„ 1902. áprilisra . . .	7.39—7.40
Tengeri (uj) nov. ultimóra . . .	5.42—5.43
„ 1902. májusra . . .	5.23—5.24

Szerb-Ittebei legelőbirtokosok egylete, mint szövetkezet

HIRDETMÉNY.

Közhírré tétetik, hogy a szerb-ittebei legelőbirtokosok egylete, mint szövetkezet az 1901 évi október hó 20-án hozott közgyűlési határozat értelmében az időtartam, a melyre alakult, lejártá folytán feloszlott. Felhivatnak ennél fogva az egyletnek netáni hitelezői, hogy követeléseiket a jelen hirdetemény harmadszori közzétételétől számítva hat hó alatt érvényesítsék.

Szerb-Ittebén, 1901 évi október hó 20-án.

Miskovits István, Vaszity Gyóka,
titkár. 1072-3.3 igazgató.

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmány orvosságot, mely az elvesztett erőt újra mehozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, akik érte irnak. Ez a legbámulatraméltóbb csodaorvosság, mely megmentett ezeket, akik fiatalon kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi orvossággal a baj otthon gyógyítható s mindazok, akik a fiatalon kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyengülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, ahol a megerősítés szükséges, csodálatos eredménynyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írhat a State Medical Institute-nak az alant jelzett címre, s honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, akik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyítható ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivétel nem tesz. Mindenki írhat érte bárholon magyarul, mire titoktartás mellett postafordultával egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni.

A levelet így kell címezni: (1009-x.8)
State Medical Institute, 16
Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika.
A levelek mindig bérmentesítendőek.

44553. szám 1901.

Torontálvármegye alispánjától.

7899. kig. sz. 1901.

108-11

Pályázati hirdetés.

Alólírott ezennel közzhírré teszem, hogy a vármegye törvényhatósági bizottsága a vármegyei tisztikar újítására szolgáló választó közgyűlést 1603 kgy. 1901. számú határozatával folyó évi december hó 16-ára kitűzvé, az 1886. évi XXI. t.-c. értelmében a törvényhatósági bizottság 1902. évi névjegyzékében megállapított tagjai által választás utján betöltendő következő állásokra a javadalmak felsorolása mellett pályázatot hirdetek:

Létszám	M e g n e v e z é s	J a v a d a l m a					Összesen
		fizetés	lakbér	irodai lakbér	irodai átalány	uti átalány	
Választás utján betöltendő állás							
I. A központban:							
1	Alispán	5200	term lak.	—	—	1600	6800
1	Főjegyző	4000	term. lak. esetleg 800	—	—	—	4000
3	Aljegyző I. osztály	2640	400	—	—	—	9120
1	" II. "	2200	400	—	—	—	2600
2	" III. "	1800	400	—	—	—	4400
2	" IV. "	1600	400	—	—	—	4000
1	Főtűgyész	2900	600	—	—	—	3500
1	Alügyész I. osztály	2000	400	—	—	—	2400
1	" II. "	1800	400	—	—	—	2200
1	Főpénztárnok	2900	400	—	—	—	3300
1	Ellenőr	2000	400	—	—	—	2400
1	Arvaszéki elnök	4000	600	—	—	—	4600
1	Arvaszéki ülnök I. oszt. elnök-helyettes	2640	400	—	—	—	3040
5	" " I. osztály	2640	400	—	—	—	15200
2	" " II. "	2000	400	—	—	—	4800
1	" pénztárnok	2420	400	—	—	—	2820
1	" pénztári ellenőr	1800	400	—	—	—	2200
1	Gazdasági előadó	1600	—	—	—	—	1600
II. Járásokban:							
1	Alibunári járás főszolgabíró	2640	term lak.	500	500	1000	4640
1	Antalfalvai " "	2640	term lak.	500	500	1000	4140
1	Bánlakai " "	2640	400	500	500	1000	5040
1	Csenei " "	2940	400	500	500	1000	5040
1	Módsói " "	2640	400	500	500	1000	5040
1	Nagybecskereki " "	2640	500	500	500	1000	5340
1	Nagykikindai " "	2640	500	500	500	1000	5140
1	Nagyszentmiklósi " "	2640	500	500	500	1000	5140
1	Párdányi " "	2640	400	500	500	1000	5040
1	Pancsovai " "	2640	term. lak.	500	500	1000	4140
1	Perjámosi " "	2640	400	500	500	1000	5040
1	Törökkanizsai " "	2640	400	500	500	1000	5140
1	Törökbecsei " "	2640	400	500	500	1000	5040
1	Zombolyai " "	2640	400	500	500	1000	5040
17	Szolgabíró	1800	300	—	—	—	35700

Felhívom mindazokat, kik ezen állásokra pályázni óhajtanak, hogy az 1883. évi I. t.-c.-ben meghatározott minősítvényeket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeket méltóságos zombori Rónay Jenő főispán urhoz lehetőleg ez évi december hó 15-ig nyujtsák be.

A vármegyénél jelenleg alkalmazott tisztviselők, mivel minősítvényük igazolva van, kérvényüket okmányokkal felszerelni nem tartoznak.

Nagybecskerek, 1901. évi október hó 31-én.

1078-3.1

Dr. Dellimanics, alispán.

Irnoki állást

keres egy 25 éves kiszolgált altiszt, jól beszél és ír magyar, német és horvátul (szerb), egy keveset tótul, szerény feltételek mellett.

Szíves megkereséseket Kovács Antal, Nagybecskerek, Toldy Ferenc-utca 20. címen kér.

1088-8.2

Két szoba, konyha és a szükséges mellékhelyiségekből álló

lakás

azonnal kiadó (1055-x.7)

Zápolya-utca 1. szám alatt.

Elsőrendű tűzifa.

Valódi porosz SZALON-KŐSZÉN

a Wildensteinsegen-Richterhof-féle bányákból.

Legjobb LÉGSZESZ-KOAKS.

Legjobb faszén.

Kaphatók:

KURLÄNDER IMRE

fakereskedőnél

1010-50.11

a Kurländer-udvarban, Gizella-part 2766. sz. — Telefon 89. sz.

Továbbá a fatelepen, Korona-utca 585/11. — Telefon 35. sz.

Pályázati hirdetés.

Torontálmegye antalfalvai járáshoz tartozó Farkasd községi segédjegyzői állás lemondás folytán megüresedett, arra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állással 800 korona évi fizetés és 120 korona lakbér élvezete van egybekötve.

Felhívom pályázni óhajtókat, hogy az 1883. évi I. t.-c. 6. §-ában körülírt képesítésüket, eddigi alkalmazásukat és magánéletüket, nemkülönböztetve nyelvismeretüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket f évi november hó 20-ig hozzám nyujtsák be.

Pályázótól megkívánom, hogy a megyei szabályrendelet értelmében a jegyzői képesítésről szóló bizonyítványát mutatassa be.

A választás folyó évi november hó 22-én d. e. 10 órakor fog Farkasd község házában megtartatni.

Antalfalván, 1901. évi október hó 26-án.

Szávits.
főszolgabíró.

113973/I. sz. 1901.

1081-11

Árlejtési hirdetés.

A nagybecskereki m. kir. pénzügyigazgatóság részére az 1902. évben szükséges mintegy 250 köbméter fűtőanyag szállításának árlejtés útján való biztosítása céljából az írásbeli verseny ajánlatok nyilvános felbontására és bizottságilag leendő tárgyalására határidőül 1901. évi november hó 15-ik napjának délelőtti 10 órája tűzetik ki, mely a pénzügyigazgatóság főnökének hivatalos helyiségében fog megtartatni.

Az ajánlat elsőrendű gyertyánfa, bükkfa, esetleg tölgyfa szállításra teendő.

A szállítás esetenként a megrendelés-től számított legkésőbb 4 nap alatt teljesítendő és pedig a pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségének udvarába és ott köbméterekbe összerakva, ahol a hivatalos felmérés és a beszállított tűzifa kifogástalan és szerződés szerinti minőségűnek elismerése után vétetik át. Vállalkozni szándékozó köteles bánatpénz fejében 200 koronát készpénzben vagy érték-papírokban 1 koronás bélyeggel ellátott, sajátkezűleg aláírt és lepecsételt írásbeli ajánlatához csatolni és az ajánlatot „Ajánlat fűtőanyag szállítására” cím alatt f. é. november hó 15-én reggeli 9 óráig a pénzügyigazgatóság főnökénél közvetlenül vagy posta útján benyujtani.

Az ajánlatnak tartalmaznia kell:

a) azon nyilatkozatot, hogy az ajánlattevő az árlejtési feltételeket ismeri és magára kötelezőnek elfogadja;

b) az ajánlati árt korona értékben kifejezve a fa minősége és köbméterenkénti kitüntetéssel;

c) az ajánlattevő címét és lakhelyét;

d) annak kijelentését, hogy a feltételeket ismeri és azokat reá nézve kötelezőnek tartja (esetenkénti megrendelés szerinti).

Végül megjegyeztetik, hogy az ajánlat csak az esetben vétetik figyelembe, ha az a jelen hirdetésben foglalt feltételeknek megfelelően szerkesztve, a kitűzött határidőig beadtatik.

Közelebbi felvilágosítás a pénzügyigazgatóság főnökénél, a hivatalos órák alatt kapható.

Nagybecskerek, 1901. évi október hó 30-án.

Tóth,
kir. tanácsos, pü. igazgató.